

4.6 Các yếu tố có thể ảnh hưởng đến kết quả XN máu

- **Vị trí lấy mẫu bệnh phẩm:** được lấy ở động mạch, tĩnh mạch, mao mạch.
- **Thời gian buộc dây garo:** quá lâu sẽ gây ứ đọng máu, làm tăng sự phân hủy yếm khí glucose máu và làm giảm pH máu cùng sự tích tụ Lactate.
- **Thời điểm lấy máu:** do sự thay đổi nhịp sinh học, nồng độ một số chất có thể thay đổi theo thời gian lấy máu.
- **Chất chống đông:** loại chất chống đông, thể tích và nồng độ chất chống đông ảnh hưởng đến kết quả nhiều thông số XN như: Ion đồ, thời gian đông máu, tổng phân tích tế bào máu. Do đó cần tuân thủ đúng loại ống nghiệm và thứ tự bơm máu vào ống nghiệm khi lấy máu.
- **Thời gian lưu giữ máu:** khoảng thời gian từ khi lấy máu tới khi mẫu máu được phân tích sẽ ảnh hưởng đến nồng độ một số chất. Nồng độ Glucose cũng sẽ giảm mỗi giờ nếu không được tách huyết thanh hoặc huyết tương ngay sau khi lấy mẫu. Lưu giữ mẫu trong tủ lạnh (0-4°C) làm chậm quá trình giảm chất lượng mẫu máu. Một số thông số XN ở dạng khí cũng sẽ giảm nồng độ nếu để lâu (Ethanol...)
- **Sự tiêu huyết:** tiêu huyết do lấy máu sẽ làm tăng Kali, GOT, creatinin... trong huyết tương và làm giảm số lượng hồng cầu.
- **Tiêm truyền:** Không nên lấy máu BN khi đang được tiêm truyền dịch hoặc thuốc vì sẽ làm tăng nồng độ các thông số XN hiện diện trong dịch tiêm truyền như glucose, kali... và làm giảm nồng độ các thông số khác do máu bị pha loãng. Nếu cần thiết phải lấy máu khi BN đang tiêm truyền thì phải lấy máu ở khác tay đang tiêm truyền.
- Sự ảnh hưởng của các yếu tố thuộc giai đoạn trước XN có thể được ngăn chặn, phát hiện và kiểm soát nhờ vào:
 - + Sự tư vấn giải thích rõ ràng của bác sĩ chỉ định.
 - + Sự tuân thủ quy trình lấy mẫu của điều dưỡng hoặc KTV lấy mẫu bệnh phẩm.
 - + Sự phối hợp giữa lâm sàng và KTVXN trong việc ghi nhận các yếu tố ảnh

hưởng.